सङ्घर्ष कथासङ्ग्रहका कथाहरूको कथानक र उद्देश्य

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा
सामाजिक शास्त्र सङ्कायअन्तर्गत
स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्ष
दसौं पत्र (५१०-१) को
प्रयोजनका लागि
प्रस्तुत

शोध पत्र
२०७८

शोधार्थी
जया पराजुली

नेपाली विभाग
पृथ्वीनारायण क्याम्पस
पोखरा

निर्देशकको सिफारिस

त्रिभुवन विश्वविद्यालय पृथ्वीनारायण क्याम्पस मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र सङ्काय नेपाली विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह नेपाली विषयकी छात्रा **जया पराजुली**ले दोस्रो वर्षको दसौँ पत्र (५१०-१) को परिपूर्तिका लागि **सङ्घर्ष कथासङ्ग्रहका कथाहरूको कथानक र उद्देश्य** शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार गर्नु भएको हो । यसको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति

वि.सं. २०७८/११/२७

सन् ११/०३/२०२२

....

शोध निर्देशक

गीरबहादुर खड्का

नेपाली विभाग

पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पोखरा

कृतज्ञता ज्ञापन

पृथ्वीनारायण क्याम्पस नेपाली विभाग अन्तर्गत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको दसौँ पत्र (५९०-१) को परिपूर्तिका लागि मैले **सङ्घर्ष कथासङ्ग्रहका कथाहरूको कथानक र उद्देश्य** शीर्षकको शोधपत्र तयार पारेकी हुँ । जसका लागि सत्‌निर्देशन, आवश्यक सुझाव, सल्लाह र रचनात्मक प्रतिक्रिया दिने शोधका निर्देशक आदरणीय गुरु गिरबहादुर खड्काप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । प्रस्तुत शोध प्रस्ताव स्वीकृत गरी अध्ययन अनुसन्धानमा अगाध स्नेह र प्रेमका साथ राय, सुझाव, सल्लाह र निर्देशन प्रदान गर्नुभएकोमा नेपाली विभागका पूर्व विभागीय प्रमुख गुरु सह-प्राध्यापक कृष्णप्रसाद पौडेल र हालका विभागीय प्रमुख प्रा.डा. कुसुमाकर न्यौपानेप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुर्‍याउने विश्वविद्यालय पृथ्वीनारायण क्याम्पस अनुसन्धान समितिका गुरुहरू, शोधलाई पूर्णता दिन आवश्यक जानकारी र सामग्री उपलब्ध गराउने शोध ग्रन्थका नायक लेखनाथ काफ्ले, आवश्यक पुस्तक उपलब्ध गराइदिने पश्चिमाञ्चल क्षेत्रीय पुस्तकालय पृथ्वीनारायण क्याम्पस, पुस्तकालयमा कार्यरत कर्मचारी, प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष सहयोग पुर्‍याउनु हुने सम्पूर्ण महानुभावप्रति धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । आफूमाथि आइपरेका विभिन्न समस्यालाई प्रवाह नगरी जीवनको प्रारम्भदेखि वर्तमानसम्म उच्च शिक्षाका लागि प्रेरणा प्रदान गर्दै मलाई यहाँसम्म ल्याई पुर्‍याउनु हुने आमा धनदेवी पराजुली बुबा खडेश्वर शर्मा पराजुली र हरेक पाइलामा साथ दिनुहुने जीवनसाथी दिनेश सुवेदी, शोध लेखनका सन्दर्भमा व्यावहारिक सुझाव, सल्लाह एवम् सहयोग पुर्‍याउने सहकर्मी मित्र असफल गौतमलाई पनि यो समयमा सम्झन चाहन्छु ।

शोध तयार गर्ने बेलामा आदरणीय गुरु वर्ग, सहृदयी मित्रहरू, घरपरिवार सबैबाट अमूल्य प्रेरणा र स्नेह प्राप्त गरेकी छु । मुद्रण तथा पृष्ठ व्यवस्थापनका लागि गण्डकी हाइ-टेक प्रा.लि.की अनु बरालप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै शोधको यथोचित मूल्याङ्कनका लागि पृथ्वीनारायण क्याम्पस, नेपाली विभाग समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

वि.सं. २०७८/१०/२०
सन् ४/२/२०२२

....
जया पराजुली

विषय सूची

स्वीकृति पत्र

निर्देशकको सिफारिस

कृतज्ञता ज्ञापन

विषय सूची

सङ्क्षिप्त चिन्ह सूची

अध्याय : एक

शोध परिचय

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ शोध शीर्षक २

१.३ शोधपत्रको प्रयोजन २

१.४ शोध समस्या २

१.५ शोधपत्रको उद्देश्य २

१.६ पूर्व कार्यको समीक्षा ३

१.७ शोधको औचित्य र महत्त्व ५

१.८ शोधको क्षेत्र र सीमा ५

१.९ सामग्री सङ्कलन र शोध विधि ६

१.१० शोधपत्रको रूपरेखा ६

अध्याय : दुई

कथाकार लेखनाथ काफ्लेको जीवनी र व्यक्तित्व

२.१ जन्म र स्थान ७

२.२ पेशा ७

२.३ शिक्षादिक्षा ७

२.४ वैवाहिक जीवन ८

२.५ रूचि र स्वभाव ८

२.६ सम्मान तथा पुरस्कार ८

२.७ लेखनाथ काफ्लेको व्यक्तित्व ९

२.७.१ शारीरिक व्यक्तित्व ९
२.७.२ साहित्यिक व्यक्तित्व १०
२.७.३ साहित्येत्तर व्यक्तित्व १३
२.८ सारांश १४

अध्याय तीन

कथा सिद्धान्त र नेपाली कथाको विकासक्रम

३.१ कथाको सैद्धान्तिक परिचय १५
३.२ कथाको परिभाषा १६
३.३ कथाका तत्त्वहरू १७
३.४ नेपाली कथाको विकासक्रम २२
३.४.१ प्रारम्भिक काल (वि.सं. १८२७ देखि १९५७ सम्म) २३
३.४.२ माध्यमिक काल (वि.सं. १९५८ देखि १९९१ सम्म) २४
३.४.३ आधुनिक काल १९९२ देखि हालसम्म २५
३.५ आधुनिक नेपाली कथामा लेखनाथ काफ्लेको स्थान २५
३.६ कथाकार लेखनाथ काफ्लेको कथा यात्रा २७
३.७ सारांश २७

अध्याय : चार

सङ्घर्ष कथासङ्ग्रहका कथाहरूको कथानक र उद्देश्य

४.१ 'दलित' कथाको कथानक र उद्देश्य २९
४.२ 'मानवीय जीवनको सरल उदाहरण' कथाको कथानक र उद्देश्य ३०
४.३ 'पर्दैन' कथाको कथानक र उद्देश्य ३१
४.४ 'याद आउँछ' कथाको कथानक र उद्देश्य ३५
४.५ 'आएनन' कथाको कथानक र उद्देश्य ३६
४.६ 'छक्क परे' कथाको कथानक र उद्देश्य ३९
४.७ 'बसाई' कथाको कथानक र उद्देश्य ४१
४.८ 'चिन्ता छ' कथाको कथानक र उद्देश्य ४३
४.९ 'उपकथा' कथाको कथानक र उद्देश्य ४५
४.१० 'अर्ति मान्दा' कथाको कथानक र उद्देश्य ४७

४.११ 'सन्तु र गौथली' कथाको कथानक र उद्देश्य ५०
४.१२ 'अझै टुङ्गिएन' कथाको कथानक र उद्देश्य ५१
४.१३ 'नाजवाफ' कथाको कथानक र उद्देश्य ५४
४.१४ 'जोइटिङ्ग्रे' कथाको कथानक र उद्देश्य ५७
४.१५ 'डायरी' कथाको कथानक र उद्देश्य ५९
४.१६ 'गर्लफ्ल्यू' कथाको कथानक र उद्देश्य ६१
४.१७ 'डाक्टरको बुबा' कथाको कथानक र उद्देश्य ६२
४.१८ 'चक्कर लाग्यो' कथाको कथानक र उद्देश्य ६४
४.१९ 'खुसी देखिन्छन्' कथाको कथानक र उद्देश्य ६४
४.२० 'एक शिक्षक' कथाको कथानक र उद्देश्य ६६
४.२१. 'आफ्नै कथा' कथाको कथानक र उद्देश्य ६७
४.२२ 'भोलि' कथाको कथानक र उद्देश्य ७०
४.२३ 'सङ्घर्ष' कथाको कथानक र उद्देश्य ७३
४.२४ 'चरित्र' कथाको कथानक र उद्देश्य ७७
४.२५ 'सुनाउँथे' कथाको कथानक र उद्देश्य ७८
४.२६ 'तुलना' कथाको कथानक र उद्देश्य ८०
४.२७ 'विश्वास' कथाको कथानक र उद्देश्य ८२
४.२८ 'फरक' कथाको कथानक र उद्देश्य ८३
४.२९ 'नक्कली' कथाको कथानक र उद्देश्य ८४
४.३० 'दाइजो' कथाको कथानक र उद्देश्य ८६
४.३१ 'दुवैलोक' कथाको कथानक र उद्देश्य ८७
४.३२ सारांश ८९

अध्याय : पाँच

उपसंहार

५.१ सारांश ९१
५.२ निष्कर्ष ९३
५.३ सम्भावित शोधका शीर्षक ९४
सन्दर्भ सूची ९५

सङ्क्षिप्त चिह्न सूची

सङ्केत तथा चिन्ह सूची

सङ्क्षिप्त रूप	**पूर्ण रूप**
क्र.स	क्रम सङ्ख्या
प्रा.वि.	प्राथमिक विद्यालय
नि.मा.वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
मा.वि	माध्यमिक विद्यालय
एस.एल.सी.	स्कुल लिभिङ सर्टिफिकेट/प्रवेशिका
आई.ए.	इन्टर अफ आर्टस्/प्रमाणपत्र तह
बी.ए.	ब्याचलर अफ आर्टस/स्नातक तह
एम.ए.	मास्टर अफ आर्टस्
गा.वि.स.	गाउँ विकास समिति
त्रि.वि.	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
दो.सं.	दोस्रो संस्करण
नं.	नम्बर
ने.रा.प्र.प्र	नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
वि.सं.	विक्रम संवत्
पृ.	पृष्ठ
सम्पा.	सम्पादक
सा.प्र.	साझा प्रकाशन